

PATRICIA HIGHSMITH
TALENTATUL DOMN RIPLEY

PATRICIA HIGHSMITH

**TALENTATUL
DOMN RIPLEY**

Traducere din limba engleză
de Iulia Dromereschi

PALADIN

CAPITOLUL 1

Tom aruncă o privire în spatele lui și îl văzu pe bărbat ieșind de la Green Cage și venind spre el. Tom grăbi pasul. Era clar că bărbatul îl urmărea. Cu cinci minute în urmă, Tom observase că cineva îl pândea cu precauție de la o masă, ca și cum nu era complet convins că el era cel pe care îl căuta. Părea doar pe jumătate convins. Oricum, lui Tom, bărbatul îi păruse îndeajuns de convins, așa că își dădu pe gât băutura în grabă, plăti nota și plecă.

La colțul străzii, Tom se aplecă înainte și traversă grăbit Fifth Avenue. Ajunsesse la barul Raoul's. Oare să riște să intre să bea ceva? Să își pună la încercare norocul și așa mai departe? Sau să o ia la fugă spre Park Avenue ca să încerce să scape de urmăritor pe vreo alee întunecată? Hotărî să intre în bar.

Din obișnuință, se uită în jur după figuri cunoscute, în timp ce își căuta un loc liber la bar. Îl văzu pe tipul roșcovan, al cărui nume nu-l reținea niciodată, stând la o masă cu o blondă. Roșcovanul îl salută fluturându-și mâna, iar Tom îi răspunse printr-o mișcare vagă a mâinii. Se așeză pe un scaun de la bar și se întoarse curajos cu fața spre ușă, deși se vedea că nonșalanța lui era doar o mască.

— Gin tonic, vă rog! îi spuse el barmanului.

Oare ăsta era genul de om trimis să-l prindă? Era sau nu era? Nu arăta deloc a polițist sau a detectiv. Arăta ca un om de afaceri, ca tatăl cuiva, era bine îmbrăcat, bine hrănit, avea păr alb la tâmpile și un aer de nesiguranță. Oare acesta era genul de om pe care-l trimiteau într-o astfel de misiune? Poate intenționa să intre în vorbă cu el la bar și pe urmă bum! Îi va pune o mână pe umăr, iar cu cealaltă îi va arăta insigna de polițist: „Tom Ripley, ești arestat!“

Tom privea ușa de la intrare.

Și uite-l că a venit. Bărbatul se uită de jur-împrejur, apoi, repede, își feră privirea. Își scoase pălăria de paie și se așeză pe un scaun din colțul barului.

Doamne Dumnezeule, oare ce voia? În mod clar, nu era vreun pervers, își spuse Tom pentru a doua oară, deși de data asta, creierul lui chinuit bâjbâise și găsisese termenul potrivit, ca și cum cuvântul „pervers“ ar fi putut să-l apere. Asta pentru că ar fi preferat ca următorul să fie un pervers decât să fie polițist. Unui pervers i-ar fi spus pur și simplu: „Nu, mulțumesc!“, ar fi zâmbit și ar fi plecat mai departe. Tom se lăsă să alunece un pic pe scaun și se pregăti pentru ce era mai rău.

Îl văzu pe bărbat arătându-i barmanului printr-un gest că nu era pregătit să comande. Apoi, veni spre Tom. Iată-l în fața lui. Tom se uită la el, paralizat de frică.

N-o să-ți dea mai mult de zece ani în închisoare, se gândi Tom. Poate cincisprezece, dar pentru bună purtare...

În momentul în care bărbatul deschise gura să vorbească, Tom simți brusc un junghi dureros în inimă, plin de disperare și regret.

— Scuzați-mă, sunteți cumva domnul Tom Ripley?

— Da.

— Numele meu este Herbert Greenleaf. Sunt tatăl lui Richard Greenleaf.

Expresia de pe fața lui îl derută pe Tom mai rău decât dacă i-ar fi pus un pistol la tâmplă. Chipul îi era prietenos, zâmbitor și nerăbdător.

— Ești prieten cu Richard, nu-i așa?

Tom își amintea vag numele. Dickie Greenleaf. Un tip înalt și blond, destul de înstărit.

— Aa, da! Dickie Greenleaf!

— Oricum, îi știi pe Charles și Marta Schriever ? Ei sunt cei care m-au trimis la tine. Mi-au zis că s-ar putea să... Crezi că putem să stăm puțin la o masă?

— Da, acceptă Tom luându-și băutura.

Îl urmă pe bărbat către o masă liberă din spatele încăperii mici.

„Am scăpat de data asta“, își zise el răsufflând ușurat. „Sunt liber! N-o să mă aresteze nimeni!“

Bărbatul îl urmărise din alt motiv. Indiferent care era acel motiv, nu era vorba despre o acuzație de furt sau de violarea corespondenței, sau cum s-o numi. Poate că Richard intrase în vreo încurcătură. Poate că domnul Greenleaf voia un sfat sau o mână de ajutor. Tom știa exact ce voia să audă un tată ca domnul Greenleaf.

— Nu eram sigur că tu ești Tom Ripley, spuse domnul Greenleaf. Cred că te-am mai văzut o singură dată. N-ai venit cândva cu Richard în vizită la noi?

— Cred că da.

— Soții Schriever mi te-au descris. Am încercat cu toții să dăm de tine, pentru că ei voiau să ne întâlnim acasă la ei. Cineva le-a spus că te duci din când în când la

Green Cage. Asta este prima seară când încerc să te gădesc, deci cred că ar trebui să mă consider norocos.

Îi zâmbi și continuă:

— Ți-am trimis o scrisoare săptămâna trecută, dar poate că nu ai primit-o.

— Nu, n-am primit-o.

Marc nu-i dădea scrisorile, își zise Tom. Să-l ia naiba! Poate că primise vreun cec de la mătușa Dottie.

— M-am mutat acum o săptămână sau două, adăugă Tom.

— Aa, am înțeles. Nu spuneam multe în scrisoare, doar că mi-ar plăcea să te văd și să vorbim puțin. Familia Schriever părea să creadă că-l cunoști pe Richard foarte bine.

— Mi-l amintesc, da.

— Dar nu corespundezi cu el în prezent?

Părea dezamăgit.

— Nu, nu cred că l-am mai văzut pe Dickie de câțiva ani.

— A fost în Europa doi ani. Soții Schriever mi-au vorbit foarte frumos despre tine și au considerat că l-ai putea influența pe Richard dacă i-ai scrie. Vreau să vină acasă. Aici are responsabilități, dar ignoră tot ce eu sau mama lui încercăm să îi spunem.

Tom era nedumerit.

— Ce au spus, mai exact, soții Schriever?

— Au spus, și se pare că au exagerat puțin, că tu și Richard erați prieteni buni. Probabil au crezut că e de la sine înțeles că voi doi corespundeați. Vezi tu, nu mai știu mare lucru despre prietenii lui Richard.

Privi paharul lui Tom de parcă ar fi vrut să-i ofere măcar ceva de băut, însă paharul lui Tom era aproape plin.

Tom își aminti că fusese cu Dickie Greenleaf la o petrecere dată de familia Schriever. Poate că familiile Greenleaf și Schriever erau apropiate, și poate că așa se ajunsese la asta, fiindcă el nu-i văzuse decât de trei-patru ori în viață. Iar ultima dată, se gândi el, fusese seara în care-i calculase lui Charley Schriever taxa pe venit. Charley era regizor de programe televizate și se încurcase complet în calculele veniturilor de liber-profesionist. Charley îl considerase un geniu, fiindcă dăduse de cap problemei și-i micșorase taxa sub cea la care ajunsese el, și încă perfect legal. Poate asta îl făcuse pe Charley să-l recomande domnului Greenleaf. Judecându-l doar după acea seară, Charley i-ar fi putut spune domnului Greenleaf că Tom era inteligent, cu capul pe umeri, cinstit și generos. Era o concluzie destul de eronată.

— Și nu știi pe altcineva apropiat lui Richard care să aibă o oarecare influență asupra lui? întrebă domnul Greenleaf pe un ton jalnic.

Tom se gândi la Buddy Lankenau, dar nu-i menționează numele pentru că nu dorea să pună răspunderea pe umerii lui.

— Mă tem că nu, răspunse el clătinând din cap. De ce nu vrea Richard să vină acasă?

— Spune că preferă să locuiască acolo. Dar acum maică-sa e foarte bolnavă... În fine, astea-s probleme de familie. Mă scuzi că te-am deranjat cu asta, zise el trecându-și mâna absent prin părul rar, pieptănat cu grijă. Spune că se ocupă cu pictura. Nu-i niciun rău în asta, însă el n-are talent la pictură. În schimb, are talent la construcția de ambarcațiuni, dacă și-ar pune puțin mintea la contribuție.

Ridică privirea când un chelner îl întrebă ce vrea să comande.

— Scotch Dewar's și apă minerală, te rog. Tu nu vrei ceva?

— Nu, mulțumesc, spuse Tom.

Domnul Greenleaf îl privi jenat și încercă să se scuze:

— Ești primul dintre prietenii lui Richard care a fost dispus să mă asculte. Ceilalți au zis că încerc să mă amestec în viața lui.

Tom le înțelegea punctul de vedere.

— Îmi pare rău că nu am putut să vă fiu de ajutor, spuse el politicos.

Acum își amintea că banii lui Dickie veneau de la o companie care construia ambarcațiuni, nave mici de agrement. Fără îndoială că tatăl său dorea ca el să se întoarcă și să preia afacerea familiei. Tom îi zâmbi fără rost domnului Greenleaf, apoi își termină băutura. Stătea pe marginea scaunului, gata de plecare, însă dezamăgirea de dincolo de masă era aproape palpabilă.

— Unde locuiește în Europa? întrebă Tom, fără să-i pese câtuși de puțin.

— Într-un sat numit Mongibello, la sud de Napoli. N-au nici măcar o bibliotecă acolo, așa mi-a spus. Își împarte timpul între navigație și pictură. Și-a cumpărat o casă acolo. Are propriul lui venit – nu cine știe ce, dar suficient cât să trăiască în Italia, se pare. Fiecare cu gustul lui, însă eu nu pot deloc să înțeleg ce-i place la locul ăla.

Domnul Greenleaf zâmbi cu îndrăzneală:

— Aș putea să te tentez cu o băătură, domnule Ripley? întrebă el atunci când chelnerul îi aduse scotch-ul cu apă minerală.

Tom își dorea să plece. Dar nu-i plăcea ideea de a pleca și a-l lăsa pe om singur, cu băutura abia comandată.

— Mulțumesc, cred că da, răspunse el și îi întinse chelnerului paharul.

— Charley Schriever mi-a zis că lucrezi în domeniul asigurărilor, spuse pe un ton amabil domnul Greenleaf.

— Asta a fost cu ceva vreme în urmă. Acum...

Nu voia să spună că lucra la Departamentul de Impozite Interne, nu era momentul.

— Lucrez în contabilitate, la o agenție de publicitate.

— Da?

Niciunul nu spuse nimic preț de un minut. Ochii domnului Greenleaf se fixaseră asupra lui, cu o expresie flămândă, demnă de milă. Ce naiba să spună? Lui Tom îi păru rău că acceptase băutura.

— Ce vârstă are Dickie acum, aproape? întrebă el.

— Douăzeci și cinci.

La fel ca mine, se gândi Tom. Dickie se distra de minune acolo unde era, probabil. Bani, casă, barcă. De ce-ar fi vrut să vină acasă? Chipul lui Dickie i se limpezea în minte: avea un zâmbet larg, păr blond, cu onduleuri bine definite, și o expresie lipsită de griji. Dickie era un tip norocos. El, în schimb, ce realizase până la douăzeci și cinci de ani? Trăia de pe o săptămână pe alta. Nu avea cont bancar. Se ferea de polițe pentru prima dată în viață. Avea talent la matematică. De ce dracu' nu-l plăteau pentru asta undeva?

Tom își dădu seama că toți mușchii i se încordaseră și că strivise între degete o cutie de chibrituri, care devenise aproape plată. Se plictisea, la naiba, se plictisea de moarte, se plictisea, se plictisea! Voia să se întoarcă pe scaunul lui de la bar și să fie singur.

Tom luă o înghițitură din băutura sa.

— Mi-ar plăcea să-i scriu lui Dickie, dacă-mi dați adresa, spuse el repede. Cred că-și va aminti de minte. Știu că am fost împreună într-un weekend la Long Island, la o petrecere. Dickie și cu mine am ieșit pe plajă să adunăm midii și le-am mâncat cu toții la micul dejun.

Tom zâmbi, apoi continuă:

— Unora le-a fost rău de la midii, așa că n-a fost o petrecere prea reușită. Dar îmi amintesc că Dickie zicea atunci că voia să plece în Europa. Cred c-a și plecat imediat după...

— Îmi amintesc! exclamă domnul Greenleaf. A fost ultimul weekend dinaintea plecării lui Richard. Cred că mi-a povestit despre midii.

Râse zgomotos.

— Am fost de câteva ori în apartamentul dumneavoastră, continuă Tom, intrând în joc. Dickie mi-a arătat niște modele de nave care se aflau pe o masă din camera lui.

— Alea sunt niște copilării, zise domnul Greenleaf radiind de entuziasm. Ți-a arătat vreodată machetele? Sau desenele lui?

Dickie nu i le arătase, dar Tom exclamă:

— Da! Bineînțeles că mi le-a arătat! Desene în peniță. Unele dintre ele erau de-a dreptul fascinante!

Tom nu le văzuse în viața lui, dar le putea vedea acum în imaginația lui: desene precise, cu fiecare bolț și șurub etichetat. Putea să și-l imagineze pe Dickie zâmbind, ridicând machetele ca să i le arate. Ar fi putut continua minute în șir descriind detalii spre încântarea domnului Greenleaf, însă se stăpâni.

— Da, Richard are talent în domeniul ăsta, spuse domnul Greenleaf mulțumit.

— Cred că da, fu de acord Tom.

Plictiseala sa atinsese un nou nivel. Tom cunoștea senzația. Îl apuca uneori la petreceri, însă, de cele mai multe ori, îl apuca atunci când lua cina cu o persoană cu care nu dorise de la început să cineze, și seara părea că nu se mai termină. Ar fi putut să fie exagerat de politicoș încă vreo oră de acum încolo, dacă era nevoit, înainte să explodeze și să iasă pe ușă în fugă.

— Îmi pare rău că nu am timp liber în perioada asta, altfel aș merge personal acolo ca să-l conving pe Richard. Poate l-aș putea influența.

Spusese asta doar fiindcă domnul Greenleaf dorea să audă asta.

— Dacă te gândești serios... Adică, nu știu, poate plănuiai oricum o călătorie în Europa...

— Nu, nu plănuiam.

— Richard s-a lăsat mereu influențat de prieteni. Dacă tu sau cineva care-l cunoaște ar putea obține un concediu, l-aș trimite personal acolo să-i vorbească. Cred c-ar avea mai multe șanse decât dacă m-aș duce eu. Bănuiesc că nu ți-ai putea lua concediu de la serviciu, nu-i așa?

Lui Tom îi tresăltă inima. Adoptă o expresie gânditoare. Era o oportunitate. Ceva din el presimțise și reacționase instinctiv, chiar înainte ca informația să ajungă la creier. Serviciu actual: nema. Era posibil să fie nevoit să părăsească în curând orașul oricum. Voia să plece din New York.

— Aș putea, spusese el, cântărindu-și cuvintele și păstrându-și expresia gânditoare de parcă ar fi analizat miile de angajamente care l-ar fi putut opri.

— Dacă ai pleca, aș fi bucuros să-ți acopăr cheltuielile, e de la sine înțeles. Chiar crezi c-ai putea să mergi? Să zicem, toamna asta?

Era deja mijlocul lui septembrie. Tom se uită lung la inelul cu sigiliul aproape șters pe care îl purta domnul Greenleaf pe degetul mic.

— Cred c-aș putea. Mi-ar plăcea să-l văd pe Richard din nou, mai ales dacă credeți c-aș putea fi de ajutor.

— Chiar cred asta! Cred că te-ar asculta. Și având în vedere că nu îl cunoști foarte bine, dacă ai argumenta serios de ce crezi c-ar trebui să vină acasă, ar știi că nu urmărești niciun scop ascuns.

Domnul Greenleaf se lăsă pe speteaza scaunului, privindu-l aprobator pe Tom.

— Ce-i ciudat e că Jim Burke și soția sa – Jim e par-tenerul meu – au trecut prin Mongibello anul trecut, în timpul unei croaziere. Richard a promis că vine acasă la lăsarea iernii. Asta se întâmpla iarna trecută. Jim a renunțat. Ce băiat de douăzeci și cinci de ani ascultă un bătrân de șaizeci și ceva? Vei reuși, probabil, acolo unde toți am dat greș!

— Sper, spuse Tom cu modestie.

— Ce zici de încă ceva de băut? Un brandy finuț?

CAPITOLUL 2

Tom porni spre casă abia după miezul nopții. Domnul Greenleaf se oferise să-l lase în drumul său cu taxiul, însă Tom nu voia să vadă cineva unde locuiește, adică într-o clădire dubioasă, de gresie, între străzile Third și Second, cu un semn afară, care anunța „Camere de închiriat“. În ultimele două săptămâni și jumătate, Tom locuise cu Bob Delancey, un tânăr pe care abia dacă-l cunoștea. Dar Bob fusese singurul dintre prietenii și cunoștințele lui Tom de la New York care se oferise să-i ofere un loc unde să stea când rămăsese pe drumuri. Tom nu-și invitase niciunul dintre prieteni la Bob și nici măcar nu spusese cuiva unde locuiește.

Principalul avantaj de a sta la Bob era că putea primi corespondența adresată lui George McAlpin, fără riscul de a fi detectată. În rest, detesta toaleta din capătul holului care mirosea urât și care nu se încuia, cămăruța întunecată care arăta de parcă ar fi fost locuită de o mie de persoane diferite care-și lăsaseră în urmă mostrele de mizerie personală și nu ridicaseră niciun deget s-o curețe, teancurile unuroase de reviste *Vogue* și *Harper's Bazaar*, uriașele boluri de sticlă fumurie de prost gust, aruncate peste tot, pline cu bucăți de sfoară încurcată, creioane, mucuri de țigară și fructe mucegăite! Bob lucra ca liber-profesionist în decorarea vitrinelor de buticuri

și magazine universale, însă acum avea numai comenzi ocazionale pentru magazine de antichități de pe Third Avenue. Unul dintre aceste magazine îi oferise bolurile de sticlă fumurie ca plată pentru munca lui.

Tom fusese șocat de cât de dezgustător era apartamentul, șocat că știa pe cineva care trăia în asemenea condiții, însă știuse că nu avea să trăiască acolo multă vreme. Și acum se ivise oportunitatea dată de domnul Greenleaf. Mereu se ivește ceva. Asta era filosofia lui Tom.

Chiar înainte să urce treptele de gresie, Tom se opri și privi cu atenție în ambele direcții. Nu văzu decât o bătrână care-și plimba câinele și un bătrân care se clătina ivindu-se de după colțul cu Third Avenue. Dacă exista o senzație pe care-o detesta, aceea era senzația că este urmărit, nu conta *de cine*. Și în ultima vreme, avea senzația asta mai tot timpul. O luă la fugă pe scări.

Nu prea îi mai păsa de murdărie acum, se gândi el, intrând în cameră. De îndată ce-și făcea rost de pașaport, avea să pornească spre Europa, probabil într-o cabină de vapor la clasa întâi. Chelnerii aveau să-l servească la o simplă apăsare de buton! Avea să se îmbrace elegant pentru cină, pășind țațoș într-o sală uriașă de mese, discutând ca un gentleman cu oamenii de la masa lui.

Putea să se felicite pentru seara de azi, își zise el. Se comportase exact cum trebuia. Era imposibil ca domnul Greenleaf să fi crezut că storsese de la el invitația în Europa. Dimpotrivă. Nu voia să-l dezamăgească pe domnul Greenleaf. Avea să facă tot ce putea ca să-l convingă pe Dickie să se întoarcă. Domnul Greenleaf era un tip atât de cumsecade, încât considera că toată lumea